

Voorwoord

'Pluk' en 'Bolletje' zijn de koosnamen van mijn tante Maria en moeder Anja. Samen met hulp en steun van mijn vader Hans startten zij in 1987 met Plukkebol. Maria en Anja wilden kinderopvang zoals zij dat voor hun eigen kinderen zouden wensen. Mooie grote ruimtes om in te spelen, alles veilig en schoon. Een plek waar ieder kind zich prettig, veilig en geborgen voelt en bovendien veel plezier beleeft. Dit alles in een gezellige, warme en huiselijke sfeer. In 2008 is Plukkebol als familiebedrijf overgegaan naar de tweede generatie. Rob Vullings en ikzelf voeren nu de directie. Met het diploma van de Hoge Hotelschool en werkervaring in de hotellerie is Rob in Plukkebol sterk gericht op een goede dienstverlening binnen onze kinderopvang en neemt hij de kindplanning en financiën voor zijn rekening. Ikzelf ben na mijn opleiding sociaal pedagogische hulpverlening werkzaam geweest in verschillende organisaties met een (ortho)pedagogisch karakter. Elf jaar oud was ik toen Plukkebol het licht zag. Het pedagogische aspect en de aansturing van het pedagogische personeel neem ik voor mijn rekening. De ideeën van Pluk en Bolletje en hun jarenlange ervaringen vormen ook voor ons vandaag de dag de basis van het pedagogisch beleid dat voor Plukkebol zo kenmerkend is. Ik nodig u graag uit om dit beleidsplan te lezen. Neem gerust contact op als u vragen of opmerkingen heeft. Mijn collega's en ikzelf maken graag tijd voor u!

Mark Siep
directeur

Inhoudsopgave

Voorwoord	1
Inhoudsopgave	2
Inleiding en missie	4
1. Pedagogische visie en uitgangspunten	5
2. De vier pedagogische basisdoelen	5
Sociaal-emotionele veiligheid	6
Persoonlijke competenties	6
Sociale competenties	6
Overdracht van normen en waarden	6
3. Ontwikkelingsfases en groepsopbouw	7
De babygroep	7
De ukkengroep	8
De peutergroep	8
Peuterplus	8
Buitenschoolse opvang onderbouw	9
Buitenschoolse opvang bovenbouw	9
Doorstroming van de kinderen binnen Plukkebol	9
4. Stamgroep en leidster-kind-ratio	10
Afwijken van de leidster-kind-ratio	10
Activiteiten buiten de stamgroep	11
(Spel)activiteiten buiten de stamgroep	11
Alternatieve werkwijze	11
5. Spel en activiteit	12
De vier spelwerelden	12
Spelvormen	13
Activiteiten	13
Kinderkeuken	13
Vakantieprogramma buitenschoolse opvang	13
Workshops	14
Creatief beleid en commercie	14
Speelgoed	14
6. Leefomgeving en leefritme	14
De groepsruimte	15
Kleuren	15
Buiten spelen	15
Slapen	15
7. Leidsters en medewerkers	16
Professioneel	16
Opleidingseisen beroepskrachten	16
Drie basisleidsters per groep	16
Invalkrachten	16
Stagiaires	16
Vakkrachten	17
Ondersteuning van leidsters door anderen	17
Kindbespreking	17
Corrigeren en belonen	17
8. Ouders	18
Kennismaking met de groep	18
Overdracht	18
Voortgangsgesprek	18
Informatievoorziening	18
Oudercommissie	18
Huisregels	18

9. Opvallend gedrag of een handicap	19
Opvallend gedrag	19
Kinderen met een handicap	19
10. Veiligheid, gezondheid en hygiëne	19
Algemene hygiëne	19
Huishoudelijk werkplan	20
Veilig spelen	20
Risico-inventarisaties veiligheid en gezondheid	20
11. Overige zaken	20
Toezicht	20
Voertaal	20
Onderscheid dagopvang en buitenschoolse opvang	20
12. Slotwoord	21

Inleiding en missie

Plukkebol is een particuliere organisatie voor kinderopvang. In ons kinderdagverblijf bieden wij dagopvang aan kinderen vanaf acht weken tot vier jaar. Kinderen die naar de basisschool gaan, kunnen na schooltijd en in de vakanties bij ons terecht in de buitenschoolse opvang. De organisatie heeft twee kindercentra in Delft. Deze zijn gevestigd aan de Kloosterkade en de Raamstraat. Plukkebol is een bij de gemeente Delft geregistreerd kindercentrum dat voldoet aan de wet kinderopvang.

Dit pedagogisch beleidsplan is er mede op gericht om onderstaande missie te verwezelijken:

- Alle kinderen die Plukkebol bezoeken, voelen zich veilig en geborgen waardoor zij zich vrij en ongedwongen kunnen ontwikkelen. Plukkebol onderscheidt zich met een ontwikkelingsgerichte benadering waarin kinderen met ongeveer dezelfde leeftijd een groep vormen. Elke groep sluit op deze wijze optimaal aan bij wat kinderen in een bepaalde leeftijdsfase nodig hebben.
- Kinderen kunnen met een gerust hart aan Plukkebol worden toevertrouwd. Er wordt geïnvesteerd in een goede relatie met de ouders. Ouders voelen zich betrokken bij de opvang. Over en weer informeren ouders en leidsters elkaar goed.
- Leidsters werken graag bij Plukkebol en kinderen staan voor hen op nummer één. Zij hebben zich gespecialiseerd in een bepaalde leeftijdsgroep en blijven hun professionaliteit voortdurend ontwikkelen. Leidsters zijn klantgericht, kindvolgend ingesteld en betrokken. Per groep zijn er vaste en daarmee vertrouwde leidsters voor de kinderen.
- De ruim opgezette accommodaties zijn veilig en schoon. De kleuren oranje, geel en blauw zijn kenmerkend en de ruimtes zijn aantrekkelijk, sfeervol en op de ontwikkeling van de kinderen ingericht. Speelgoed en materiaal zijn verantwoord en bieden een boeiende spelstimulans. We maken zo veel mogelijk gebruik van de grote omsloten speelplaats met bomen en veel groen. Op verantwoorde wijze en met inbreng van ouders en medewerkers is er blijvende aandacht voor verbetering van het aanbod. Wij werken volgens duidelijke procedures en met heldere regels. De bedrijfsvoering is gericht op financiële stabiliteit, hoogwaardige kwaliteit van medewerkers, diensten en voorzieningen.

Dit pedagogisch beleid geeft ouders een indruk van het pedagogisch klimaat in Plukkebol. Wel zijn wij van mening dat, om werkelijk een indruk te krijgen van Plukkebol, u de sfeer bij ons moet komen proeven. U bent daarom van harte welkom op onze locaties! Wij maken graag tijd vrij om u een rondleiding te geven door ons gebouw. Deze rondleiding wordt gegeven door onze (adjunct-)locatiehoofden tijdens openingstijden, zodat de kinderen aanwezig zijn en u als ouders zo een goed en compleet beeld krijgt. Dit betekent niet dat u dit beleidsstuk nu ter zijde kunt schuiven, het geeft immers weer wat u van ons verwachten mag, waar u op kunt rekenen. Voor onze medewerkers vormt dit beleidsplan het uitgangspunt van hun beroepshouding en hun handelen.

In het belang van de leesbaarheid van de tekst zijn bepaalde aanduidingen enkel in de mannelijke vorm of juist in de vrouwelijke vorm geschreven. Het kind is in de mannelijke vorm geschreven, de leiding echter in de vrouwelijke vorm. Wat in mannelijke vorm geschreven wordt, kan ook in de vrouwelijke vorm gelezen worden en andersom. Daarnaast hebben wij het in de tekst over "de ouders", maar hier bedoelen we ook "de ouder" of "de verzorger(s)" mee.

1. Pedagogische visie en uitgangspunten

Aan het begin van het leven maakt de mens een enorme ontwikkeling door. De groei naar volwassenheid is een proces waarin het kind zich ontplooit en als het ware wordt wie hij is. Een goede start begint bij een veilige, liefdevolle, vertrouwde omgeving waarin het kind zich geborgen voelt. Respectvol omgaan met de eigenheid van ieder kind vormt hierbij een belangrijke voorwaarde. De jarenlange ervaring van Plukkebol vormt de basis van de wijze waarop invulling gegeven wordt aan deze visie en hoe deze vertaald wordt in de praktijk van alledag. Wij vinden het belangrijk dat kinderen de ruimte krijgen zichzelf te zijn en de kans krijgen zich op hun eigen manier te ontwikkelen. Omdat geen kind hetzelfde is, zijn wij aldoor op zoek naar dat wat ieder kind nodig heeft. Dit stelt ons in staat aan te sluiten bij de individuele behoeftes van ieder kind en zijn ontwikkeling.

De volgende uitgangspunten liggen ten grondslag aan de dagelijkse invulling binnen Plukkebol. Veiligheid, geborgenheid en ritme vormen hierbij belangrijke voorwaarden.

- Het kind voelt zich veilig en geborgen als het kan rekenen op onze zorg en aandacht. Behoefte aan een knuffel heeft ieder kind en die knuffel geven wij graag.
- In Plukkebol is een op het kind en de groep afgestemd dagritme waarbinnen het kind de juiste zorg krijgt. De groepen in Plukkebol zijn zo samengesteld dat er de volle aandacht is voor de specifieke behoeftes die bij een bepaalde ontwikkelingsfase horen. Dit wordt geboden in een huiselijke sfeer waarbinnen het kind zich op zijn gemak voelt.
- In Plukkebol is er veel ruimte, zowel binnen als buiten. Kleurstelling en inrichting sluiten aan op de belevingswereld van de kinderen. De ruimtes zijn veilig en schoon. Kinderen kunnen zo vol overgave spelen en bewegen. Plukkebol biedt een uitdagende omgeving die kinderen stimuleert en prikkelt. Kinderen worden op een veilige manier op weg geholpen de wereld te verkennen. Hierdoor leert het kind op zichzelf en zijn omgeving te vertrouwen.
- Spel is voor het kind de manier bij uitstek van ontdekken, ervaren en onderzoeken. Daarom neemt in Plukkebol spel een belangrijke plaats in. Al spelend ontwikkelt het kind zich en maakt het contact met zijn omgeving. Het is belangrijk dat het kind zijn eigen spel ontwikkelt. Wij begeleiden het kind hierbij door hem aan te moedigen en te prikkelen. Wanneer het kind zelf speelt, neemt de leidster afstand. Zo wordt het kind in staat gesteld zich op zijn eigen creatieve manier te ontwikkelen en te uiten.
- In Plukkebol worden de kinderen opgevangen door deskundige leidsters die vanuit de pedagogische visie een relatie aangaan met het kind. De leidster schept een warme en liefdevolle omgeving, waarbinnen het kind zich geborgen voelt. Vanuit oprechte betrokkenheid en met aandacht voor ieder kind geven zij op professionele wijze vorm aan de opvang van de kinderen. Door de medewerkers van Plukkebol wordt er geïnvesteerd in een goede relatie met de ouders. Over en weer informeren zij elkaar goed, waardoor ouders zich betrokken voelen bij de opvang.

2. De vier pedagogische basisdoelen

In dit pedagogisch beleidsplan wordt onder andere ingegaan op de vier pedagogische basisdoelen die genoemd worden in de memorie van toelichting van de wet kinderopvang. Deze vier pedagogische basisdoelen hebben betrekking op sociale veiligheid, sociale competentie, persoonlijke competentie en de overdracht van normen en waarden. Het gaat bij pedagogische kwaliteit om de mate waarin de vier pedagogische basisdoelen worden bereikt. Plukkebol heeft deze basisdoelen verder uitgewerkt en vertaalt naar de praktijk. De eigenaren van Plukkebol en de personen die werkzaam zijn bij het kindercentrum handelen in de praktijk naar dit beleid.

Sociaal-emotionele veiligheid

Plukkebol is een veilige basis, een thuis waar kinderen zich kunnen ontspannen en zichzelf kunnen zijn. Het is aan de leidster om een klimaat te scheppen waarbinnen ieder kind zich veilig en geborgen voelt. Dit doet ze door kindvolgend of kindgericht te handelen en zich bewust actief of passief in te zetten.

- De leidster communiceert op een professionele wijze met de kinderen.
- De leidster benadert de kinderen op een respectvolle wijze.
- De leidster zorgt voor een open en ontspannen sfeer in de groep.
- De kinderen worden uitgenodigd tot participatie.
- De leidster geeft kinderen de ruimte om hun eigen emoties te ontdekken en te uiten en begeleidt de kinderen hierin.
- Er wordt in de regel met drie vaste leidsters per groep gewerkt, waarmee de kinderen vertrouwd zijn.
- Het kind maakt onderdeel uit van een groep die bestaat uit voor hem bekende kinderen.
- Aan de overgang naar een volgende groep gaat een wenperiode vooraf. Het kind kan zo kennismaken met de kinderen en leidsters en geleidelijk vertrouwd met hen raken.
- De leidster zorgt voor een goede informatie-uitwisseling met de ouders.

Persoonlijke competenties

Plukkebol biedt gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties. Met dit begrip wordt bedoeld op brede persoonlijkheidskenmerken zoals veerkracht, zelfstandigheid, zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit. Het is aan de leidster om de persoonlijke competenties van de kinderen te onderkennen, te waarderen en te stimuleren. Dit doet zij door het kind ruimte te bieden zichzelf te zijn en door actief een relatie aan te gaan met het kind waardoor zij het kind goed leert kennen.

- De leidster ondersteunt en stimuleert kinderen individueel.
- De leidster gaat een relatie aan met het kind en zorgt hierin voor een goede interactie met ieder kind.
- Spelmateriaal, activiteiten en inrichting zijn aantrekkelijk en bieden de mogelijkheid aan de kinderen om eigen ervaringen en ontdekkingen op te doen.
- De leidster gebruikt situaties die zich voordoen en spel als leermomenten. Er is bijzondere aandacht voor taal, motoriek en sociale vaardigheden.

Sociale competenties

Plukkebol biedt gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties. Dit begrip omvat een scala aan sociale kennis en vaardigheden, bijvoorbeeld het zich in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren, samenwerken, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen en het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. Het is aan de leidster de sociale competenties van de kinderen te helpen ontwikkelen. Dit doet ze door zich bewust te zijn van haar eigen rol en deze in te zetten als voorbeeldfunctie en het sociale gedrag van het kind te stimuleren.

- De leidster stimuleert en ondersteunt de kinderen in de onderlinge relaties en interactie.
- De leidster ondersteunt de kinderen in het voorkomen, aangaan en oplossen van conflicten.
- De leidster zorgt voor een goede samenhang in de groep, die maakt dat ieder kind hier een eigen plek in vindt en die recht doet aan zijn of haar persoonlijkheid.

Overdracht van normen en waarden

Plukkebol draagt bij aan het zich eigen maken van waarden en normen, 'cultuur', de samenleving waarvan kinderen deel uitmaken. De leidster is vanuit haar functie verantwoordelijk voor het overdragen en het handhaven van de waarden en normen van Plukkebol.

- In de groep zijn afspraken, regels en omgangsvormen duidelijk en bekend. Respect voor elkaar en ieders eigenheid vormen hierbij steeds het uitgangspunt.
- Afspraken, regels en omgangsvormen worden, waar dit kan, uitgelegd aan de kinderen.

- De leidster ziet toe op de naleving van regels, afspraken en omgangsvormen en grijpt in als er onwenselijke situaties ontstaan.
- De leidster geeft de kinderen feedback op gedrag dat afwijkt van de regels, afspraken en de omgangsvormen. Spelenderwijs wordt ongewenst gedrag omgebogen naar gewenst gedrag.

3. Ontwikkelingsfases en groepsopbouw

Binnen de kinderopvang kent men horizontale groepen, die bestaan uit kinderen van ongeveer dezelfde leeftijd en verticale groepen met kinderen in de leeftijd van nul tot vier en van vier tot twaalf jaar. Plukkebol kiest bewust voor horizontale groepen. Kinderen doorlopen verschillende ontwikkelingsstadia, de horizontale groepsopbouw is hier op ingericht. Werkwijze, speel materiaal, meubels, inrichting, vormgeving, activiteiten en spelaanbod zijn speciaal geselecteerd en toegespitst op deze verschillende ontwikkelingsstadia. Leidsters kunnen beter inspelen op het ontwikkelingsniveau van de kinderen en zich specialiseren in de bijzondere kenmerken en behoeften van de specifieke leeftijdscategorie. Kinderen maken gemakkelijker vriendjes en zoeken elkaar eerder op in hun spel, omdat de leeftijdsverschillen klein zijn. Op gezamenlijke en individuele behoeften kan beter worden ingespeeld, omdat deze dicht bij elkaar liggen dan in een gemengde/verticale groep. Vooral voor de jongere kinderen is het van belang dat er rustig en geconcentreerd gespeeld kan worden. Doordat de leeftijdsverschillen binnen de groep beperkt blijven, kan Plukkebol dit goed waarborgen.

Vanuit het oogpunt van veiligheid en hygiëne zijn horizontale groepen ook een betere keus. Een baby kan zo bijvoorbeeld niet in contact komen met speelgoed en materiaal dat voor een peuter geschikt, maar voor een baby gevaarlijk is. Globaal maken wij de volgende indeling:

babygroep	: ca. 2 tot ca.15 maanden
ukkengroep	: ca. 15 maanden tot ca. 2,5 jaar
peutergroep	: ca. 2,5 tot ca. 3,5 jaar
peuterplus	: ca. 3,5 tot ca. 4,5 jaar
buitenschoolse opvang onderbouw	: ca. 4 tot ca. 6 jaar
buitenschoolse opvang bovenbouw	: ca. 6 tot ca. 13 jaar

Dit overzicht gaat uit van gemiddelden en kan in de praktijk per kind anders uitvallen. Zo is Plukkebol in staat ieder kind te bieden wat nodig is.

Plukkebol onderscheidt 6 fasen die hieronder kort en bondig beschreven staan. Per groep ligt het accent op een specifieke fase en is er aandacht voor eerdere en toekomstige fasen.

De babygroep

Op de babygroep staat de lichamelijke wereld centraal. Veel lichamelijk contact en sensopatisch spel zijn van belang in deze fase. De baby maakt in zijn eerste levensjaar een enorme ontwikkeling door. Een warme en liefdevolle zorg vormt hierbij de basis. De baby hecht zich aan mensen die voor hem vertrouwd zijn. Geur, lichaam en stem worden herkend en het kind voelt zich geborgen. Om in deze primaire behoefte te voorzien, hebben wij kleine babygroepen met vaste vertrouwde leidsters. Onze zorg voor de baby gaat gepaard met een grote hoeveelheid warmte en liefde. Wij genieten van het kind en geven het individuele aandacht of wij de baby nu voeden, verschonen of in bed leggen. Als een baby onrustig is, nemen wij hem in de armen of leggen hem in bed en aaien hem over het hoofdje, zodat hij gaat slapen. Stimulans van zintuigen en motorische ontwikkeling. Kruijen, voortbewegen en stapjes zetten. De beleving van de baby is lichamelijk, hij voelt, ruikt en proeft alles wat hij op zijn weg tegenkomt. Het prikkelen van de zintuigen stimuleert het kind zich te gaan voortbewegen. Omrollen, oprichten en kruijen gaan steeds beter. De leidsters stimuleren de baby met het maken van geluidjes, het rollen van een bal en het zingen van liedjes. Naarmate de kinderen ouder worden,

gaan ze op elkaar reageren met geluiden; twee baby's tegenover elkaar in een kinderstoel kunnen de grootste pret hebben. Iedere baby heeft een eigen ritme. In goed overleg met de ouders zetten wij het ritme, zoals het kindje dat thuis gewend is, voort. Tijden van slapen en voeding worden doorgesproken en vastgelegd in een schema. Dit wil niet zeggen dat wij dit schema strikt volgen. Als een baby eerder honger of slaap heeft, houden wij hier rekening mee. De oudere baby's van de groep eten en drinken gezamenlijk aan tafel.

De ukkengroep

Op de ukkengroep vindt de overgang plaats van de lichamelijke naar de hanteerbare wereld. Het lichamelijke blijft belangrijk, maar de accenten verschuiven langzaam naar het hanteerbare. Speelgoed en materialen zijn niet alleen om te voelen, maar ook om mee te bouwen, te gebruiken. Het kind is baby af en kan in de regel lopen. De uk kan zich steeds beter voortbewegen en ontdekt het plezier in het bewegen van zijn lichaam. Met dans en muziek spelen we hierop in; de ukken vinden het prachtig om te dansen. Het individuele ritme gaat geleidelijk over in een groepsritme. De kinderen eten gezamenlijk aan tafel. De ukken beginnen pas aan het eten van hun boterham als alle kindjes een boterham hebben en er een liedje is gezongen. Zo leren de ukken wachten en rekening houden met elkaar. Bij de ukken wordt een begin gemaakt met zindelijk worden. De zindelijkheidstraining wordt gestart wanneer het kind dit zelf aangeeft. Kinderen die bezig zijn zindelijk te worden of dit zijn, gaan gelijktijdig op het potje of het toilet. Ook de taalontwikkeling komt op gang, kinderen zeggen woorden na en leren deze zelf te gebruiken. Met het lezen en bekijken van boekjes stimuleren wij kinderen bij deze ontwikkeling. Er ontstaat een "ik besef", grenzen worden verkend. De uk gaat actiever om met zijn omgeving en ontdekt dat hij hierop invloed kan uitoefenen. Omdat de uk nog geen besef heeft van gevaar heeft hij bij het ontdekken bescherming nodig. De uk ziet geen gevaar in het klimmen op tafels of het bijten van andere kinderen. Door de kinderen in bescherming te nemen en ze spelenderwijs te begrenzen, kunnen de kinderen veilig hun omgeving verkennen. In Plukkebol bieden wij deze bescherming. Het kind wordt veilig op weg geholpen in het contact met de andere kinderen. Dit leidt tot zelfvertrouwen en de ontwikkeling van sociale vaardigheden. Spel wordt door de leidsters spelenderwijs in goede banen geleid.

De peutergroep

De hanteerbare wereld staat centraal en is gericht op het omgaan met speelgoed en materialen. Bouwen, groeperen, nabootsing van volwassenen. Leren samenspelen, rekening houden met elkaar, kiezen waarmee te spelen. Ontdekkingen doen van mogelijkheden en eigenschappen van de dingen om je heen. Nieuwsgierigheid drijft de peuter in zijn ontdekking van de wereld. Van alles wat hij op zijn weg tegenkomt, wil hij weten wat het is en er het liefst mee spelen. Wat de peuter ziet van de leidster of de andere kinderen wil hij imiteren. De peutergroep is op deze ontdekkingsdrang ingericht. Er is op verschillende plekken vanalles te ontdekken en te beleven. De speelplekken en het speelmateriaal komen tegemoet aan de behoefte om volwassenen te imiteren. Zo is er een poppenhoek met potten en pannen, kleding, speelgoed, eten en nog veel meer. Het is de rol van de leidster de peuters op weg te helpen bij het ontdekken. Vervolgens houdt zij afstand van het spel, zodat de kinderen hun eigen spel ontwikkelen en hier vrije keuzes in kunnen maken. De taalontwikkeling komt in een stroomversnelling door alle woorden die het kind leert. De leidster stimuleert de taalontwikkeling door het zingen van liedjes en het opzeggen en uitbeelden van versjes. Dramatische expressie is een activiteit waaraan wij veel waarde hechten en dus ook veel doen met de kinderen. Al vertellend of zingend lopen, rennen en kruipen de kinderen door de groep en beelden uit dat ze dieren of kabouters zijn; door het oerwoud lopen of zwemmen in de oceaan. Kinderen kunnen zich in deze activiteit uiten en beleven veel plezier.

Peuterplus

De overgang van de hanteerbare naar de esthetische wereld vindt geleidelijk aan plaats. Toch blijft het hanteerbare een grote rol spelen. Kinderen ontwikkelen voorkeuren voor mooi en lelijk, aantrekkelijk en onaantrekkelijk, leuk en niet leuk enzovoorts. Dit versterkt de eigenheid van het kind. In deze fase worden

kinderen spelenderwijs voorbereid op de basisschool. De groep wordt gevormd door de oudste kinderen van het kinderdagverblijf en de jongste kinderen van de buitenschoolse opvang. Deze combinatiegroep is van grote pedagogische waarde en is gericht op kinderen van ongeveer 3,5 tot 4,5 jaar oud. Kinderen worden hier spelenderwijs voorbereid op school en de bso. De combinatie van schoolgaande en nog net niet schoolgaande kinderen draagt bij aan een goede overgang naar een nieuw dagprogramma waar school en bso toe behoren. De basisschool maakt in de eerste periode veel indruk op een kind. Daarom is het extra fijn dat de kinderen kunnen terugvallen op de voor hen vertrouwde peuterplusgroep. Gelijktijdig kunnen kinderen, als zij dit willen, kennismaken met de aangrenzende bso groep.

Buitenschoolse opvang onderbouw

De esthetische wereld staat centraal. Voorkeuren en eigenheid ontwikkelen zich verder. De wereld van het schoolgaande kind breidt zich enorm uit. Op school wordt steeds meer een appèl gedaan op de cognitieve vermogens van de kinderen. Kinderen leren zich te concentreren en kunnen hierdoor gericht activiteiten doen. Op de meeste scholen is er in de eerste twee groepen veel ruimte voor spel, maar spelen wordt in toenemende mate didactisch ingezet. Na school bieden wij kinderen in Plukkebol een huiselijke, vrije en ontspannen sfeer. De gezamenlijke activiteiten zijn van huiselijke aard, zoals lunchen, fruit eten en wat drinken. Buiten deze momenten om kunnen de kinderen vrij spelen. Na een schooldag hebben kinderen minder behoefte aan een vast aanbod aan activiteiten, kinderen kunnen daarom zelf bepalen of zij wel of niet participeren. Belangrijk hierbij is dat zij letterlijk de bewegingsruimte hebben om te spelen en zich uit kunnen leven. Daarnaast hebben de kinderen behoefte aan persoonlijke aandacht van de leidsters. Het kind wil vertellen wat er gebeurd is op school of na een inspannende schooldag lekker tegen de leidsters aankruipen of op de bank ploffen met een boekje. De kinderen kunnen rekenen op onze persoonlijke aandacht en belangstelling. In de vakanties en als de kinderen er de hele dag zijn, is juist een actiever activiteitenaanbod van belang. Vakantie is een feestelijke periode. Er worden uitstapjes gedaan en er zijn tal van extra activiteiten en workshops.

Buitenschoolse opvang bovenbouw

De beleving van de wereld wordt langzamerhand illusief. Kinderen beschikken over het vermogen abstract te denken. Hierdoor wordt hun creativiteit en voorstellingsvermogen krachtiger. Groepsdynamische aspecten spelen een belangrijke rol. Wie ben ik en hoe verhoudt mijn persoon zich tot de groep zijn belangrijke vragen voor de kinderen. Naast school worden vrijetijdsbesteding, vriendjes, vriendinnetjes en hobby's belangrijk. De interesses worden specifiek en maken dat het kind voor een langere periode gericht met iets bezig wil zijn. De kinderen zijn goed in staat aan te geven hoe zij de tijd in Plukkebol willen invullen. Het aanbod van activiteiten wordt daarom voor een groot deel door de kinderen zelf bepaald. De kinderen gaan hiervoor met elkaar en de leidsters in overleg en ontwikkelen plannen. Wij hechten veel waarde aan dit proces, omdat de kinderen hierdoor hun sociale vaardigheden verder ontwikkelen. Omgaan met elkaar op basis van respect en ieders eigenheid is hierbij het uitgangspunt. In de groep gaan prestatie en competitie een rol spelen. Met het doen van teamsporten en spelletjes krijgt het kind de kans te leren omgaan met winnen en verliezen. Door toenemende behoefte van de kinderen aan privacy en zelfstandigheid wordt de relatie met de leidsters op momenten afstandelijker. De ruimtes van de buitenschoolse opvang zijn daarom zo ingericht dat de kinderen ook buiten het gezichtsveld van de leiding kunnen spelen.

Doorstroming van de kinderen binnen Plukkebol

Wanneer en op welke wijze het kind overgaat naar een volgende groep is afhankelijk van de ontwikkeling van het kind. Het ene kind is hier eerder aan toe dan het andere kind. Plukkebol houdt hier rekening mee. De overgang van de ene groep naar de volgende groep gebeurt tijdens een wenperiode. Deze duurt in de regel twee weken. Mocht extra tijd nodig zijn dan kan de wenperiode nog eens met twee weken verlengd worden. Het wenprogramma biedt kinderen de mogelijkheid om in hun eigen tempo kennis te maken met de nieuwe

groepsruimte, kinderen en leidsters. De duur van het verblijf op de nieuwe groep kan bijvoorbeeld steeds een beetje worden opgevoerd. Dit tot het kind zich thuis voelt. Het is prettig voor het kind om terug te kunnen vallen op zijn vorige groep. Dit kan dan ook. Er is extra aandacht voor de emotionele veiligheid van het kind, een voorwaarde om je prettig te voelen. Tijdens het twee weken wennen telt het kind mee bij de stamgroep waaruit hij zal vertrekken, ook al zal dit in de praktijk betekenen dat het kind steeds meer op de volgende groep aanwezig is. Het wenschema kan tussendoor ook aangepast worden. Dit gebeurt bijvoorbeeld als de leidsters merken dat het kind zich al snel thuisvoelt of als het voor een kind niet prettig werkt om op de dag twee groepen te bezoeken. Direct overgaan naar de volgende groep sluit dan beter aan bij de behoefte van het kind. In die gevallen dat het doorstromen op een later moment beter is voor het kind, stellen we dit uit. Een maand kan al genoeg zijn. De ontwikkeling van jonge kinderen verloopt vaak in een hoog tempo. Een maand is dan een groot verschil. Belangrijke voorwaarden voor het kind om door te stromen zijn:

- Het kind is qua ontwikkeling toe aan de volgende groep.
- Het wennen verloopt positief.
- Extra zorgtaken en aandacht aangaande een handicap kunnen ook geboden worden in de volgende groep.
- Het sociale netwerk bso-kinderen blijft zoveel mogelijk in tact.

4. Stamgroep en leidster-kind-ratio

In de regel werken de leidsters in tweetal, de gearceerde kolom in onderstaand schema geeft de dagelijkse praktijk bij Plukkebol aan. Bij aanwezigheid van een kleiner aantal kinderen, kan op een bepaald moment volstaan worden met één leidster volgens de tabel. Incidenteel kan het voorkomen dat er meer kinderen op de groep zijn. In een dergelijk geval kan er een extra leidster ingezet worden.

groep	leeftijd (*)	1 leidster	2 leidsters	3 leidsters	specifieke norm
baby's	0 tot 1,5 jaar	5 kinderen	9 kinderen	14 kinderen	waarvan max. 8 nul-jarigen
ukken	1,5 tot 2,5 jaar	6 kinderen	12 kinderen	16 kinderen	
peuters	2,5 tot 3,5 jaar	7 kinderen	14 kinderen	16 kinderen	
peuterplus	3,5 tot 4,5 jaar	9 kinderen	18 kinderen	X	waarvan max. 16 drie-jarigen
bso	4 tot 8 jaar	10	20 kinderen	X	
bso	6 tot 12 jaar	10	20 kinderen	X	
bso	8 tot 12 jaar	10	20 kinderen	30 kinderen	

(*) Het gaat hier om een indicatie van de leeftijdscategorieën. De ontwikkeling van het kind en de planningsmogelijkheden binnen Plukkebol zijn mede bepalend voor het moment van overgang van de ene naar de andere groep.

Afwijken van de leidster-kind-ratio

Van de leidster-kind-ratio kan worden afgeweken bij aanvang van de opvangdag van 08:00 tot 09:30 uur, tijdens de lunchpauzes van 12:30 tot 14:30 uur en bij sluiting van 16:30 tot 18:00 uur door in plaats van twee leidsters per groep één leidster in te zetten. Dit voor maximaal 3 uur per dag. Op deze wijze is het mogelijk dat leidsters een middagpauze hebben en maximaal 8,5 uur per dag werken. Specifiek voor de halve dagen van de buitenschoolse opvang geldt dat maximaal een half uur afgeweken mag worden en dan volstaan kan worden met de helft van het benodigde aantal leidsters. In de regel ziet het rooster er als volgt uit:

08:00-17:30 uur	leidster 1
08:30-18:00 uur	leidster 2
12:30-13:30 uur	leidster 1 pauze
13:30 -14:30 uur	leidster 2 pauze
na school tot 18:00 uur	leidsters 1 en 2

Activiteiten buiten de stamgroep

Voorafgaand aan de overgang naar de volgende groep vindt er altijd een wenperiode plaats. Zie ook hoofdstuk 3 "Doorstroming van kinderen binnen Plukkebol". Vanuit de stamgroep gaat het kind wennen op zijn nieuwe groep. Afhankelijk van het verloop van het wennen is het kind deels in de vertrouwde stamgroep aanwezig en deels op zijn nieuwe groep. In deze periode worden kinderen qua aanwezigheid geregistreerd in de stamgroep.

(Spel)activiteiten buiten de stamgroep

Als de kinderen bij (spel)activiteiten de stamgroep verlaten, is de leidster-kind-ratio op kindercentrum niveau maatgevend. Hieronder worden de situaties beschreven waarin kinderen de stamgroep verlaten.

- In de periode voordat kinderen overgaan naar de volgende groep, gaan kinderen wennen op hun toekomstige groep. Zie hoofdstuk 3 "Doorstroming van kinderen binnen Plukkebol".
- Als het weer het toelaat, gaan de kinderen naar de buitenspeelplaats om daar te spelen.
- De gang kan als speelruimte worden gebruikt. Bijvoorbeeld om binnen te fietsen als het hier buiten te slecht weer voor is.
- De kinderen vanaf 3 jaar kunnen onder begeleiding van de leidsters activiteiten doen in de kinderkeuken.
- De peuterplus en buitenschoolse opvang kennen een 'opendeuren' beleid. Dit betekent dat kinderen op bepaalde momenten er voor kunnen kiezen om op een andere dan hun eigen groep te zijn. Incidenteel is een opendeuren beleid ook mogelijk op de andere groepen. Dit zijn echter uitzonderingen, die gemaakt worden in het kader van het doen van gezamenlijke activiteiten.
- De kinderen van de peuters, peuterplus en de buitenschoolse opvang kunnen het kindercentrum verlaten voor activiteiten buiten het kindercentrum. In deze gevallen is de leidster-kind-ratio op basis van de leeftijd van de kinderen van toepassing.
- De kinderen kunnen een wandeling maken in de directe omgeving van het kindercentrum.

Alternatieve werkwijze

Kinderen hebben tempoverschillen in hun ontwikkeling. De situatie kan zich voordoen dat een kind, om aan de normen te voldoen, door dient te stromen naar een volgende groep, terwijl het kind niet toe is aan deze stap. In een dergelijk geval en bij goede argumenten stelt Plukkebol het overgaan tijdelijk uit. Zo blijft de kindgerichte benadering van ons kindercentrum gewaarborgd.

De peuterplusgroep is een gecombineerde groep en bestaat uit kinderen uit het kinderdagverblijf en de bso. Een dergelijke groep komt nauwelijks voor in de kinderopvang. De pedagogische voordelen zijn in hoofdstuk 3 beschreven. De landelijk vastgestelde normen voor de leidster-kind-ratio en de maximale groepsgrootte voor gecombineerde groepen sluiten onvoldoende aan bij onze praktijk. De landelijke normen zijn gericht op situaties waarin er grote leeftijdsverschillen zijn (0 tot 13 of 3 tot 13 jaar). Bovendien wordt verwoord dat dergelijke groepen niet de voorkeur hebben, gezien dit grote verschil in leeftijd van de kinderen. Logischerwijs dienen in een dergelijk geval de kleinste kinderen in bescherming genomen te worden tegen de oudste kinderen. De peuterplus is weliswaar een gecombineerde groep, maar het leeftijdsverschil binnen Plukkebol is klein. Kinderen zijn tussen de 3,5 en 4,5 jaar oud en verschillen dus niet meer dan één jaar van elkaar. Het ontbreken van een passende landelijke norm heeft Plukkebol doen besluiten een eigen norm te formuleren en de groepsgrootte te stellen op maximaal 18 kinderen, waarvan er maximaal 16 jonger zijn dan 4 jaar. 18 is de middeling tussen een groep van 3-jarigen met een groepsgrootte van 16 en een groep van 4-jarigen met

een groepsgrootte van 20 kinderen. In de geest van de landelijke norm is het aantal kinderen onder de 4 jaar gelimiteerd tot 16 in de peuterplusgroep. Van belang om op te merken is dat een deel van de kinderen 's morgens naar school gaat en afwezig is.

De door Plukkebol geformuleerde norm wijkt af van de landelijke norm. De Plukkebol-norm voor de peuterplusgroep is echter een goed alternatief, doordat er beter aangesloten wordt op de praktijk. "De beleidsregel kwaliteit kinderopvang" biedt Plukkebol de ruimte voor deze alternatieve benadering.

5. Spel en activiteit

Spelen is de bezigheid waaraan het kind het meeste plezier beleeft. Het is de manier van ontdekken, ervaren en onderzoeken van de wereld. Een rollende bal stimuleert de baby om te kruipen. De peuter ligt in een deuk door met water te spelen en het kind in de basisschoolleeftijd beleeft de spannendste avonturen met zijn zelf geknutselde tijdmachine. Spelen is bovendien de manier van het kind om zich te uiten en ervaringen te verwerken. Met andere kinderen leert het kind samen te spelen en samen te zijn. Om te kunnen spelen heeft het kind ruimte en uitdaging nodig, zowel lichamelijk als geestelijk. In Plukkebol bieden wij deze ruimte. De kinderen kunnen vrij spelen en zo hun eigen spel ontplooiën. De houding van de leidsters, de inrichting van de ruimtes en onze keuze van het speelmateriaal maken dat het kind op verschillende niveaus gestimuleerd wordt in zijn spel.

De vier spelwerelden

Op iedere groep bieden wij een op de ontwikkeling afgestemd spelaanbod dat aansluit op de belevingswereld van het kind. Zo wordt het kind op het juiste niveau gestimuleerd in zijn ontwikkeling. Wij onderscheiden vier spelgebieden die in iedere ontwikkelingsfase van het kind een rol spelen. Hoewel er voor ieder spelgebied aandacht is, ligt per groep de nadruk op het spel dat het meeste aansluit op de ontwikkeling en belevingswereld van het kind.

- De lichamelijke spelwereld is de vroegste vorm van spel, die we bij de jonge baby's al aantreffen. Het spel richt zich op het lichaam of op het sensorische, dit is de beleving die wordt opgeroepen door het voelen en ervaren van materiaal en lichaam. In dit spel gaat het niet om iets te vormen, maar puur om de beleving van het lichaam. Aanraken, kneden, ruiken en proeven. Kinderen leren al spelend hun eigen lichaam en hun omgeving kennen. De functies van hun lichaam en van de verschillende voorwerpen leren zij spelenderwijs herkennen.
- De hanteerbare spelwereld. Het hanteerbare spel is het spel waarin het kind toepassingen ontdekt van materialen. Zo kunnen blokken worden gestapeld tot een toren en kun je met een schep een kuil graven. Het kind speelt nog niets, maar speelt met iets. Het kind gaat groeperen en ordenen. Een voorbeeld hiervan is auto's op een rij te zetten en diertjes in de boerderij.
- In de esthetische spelwereld zijn kinderen gericht op vormgeving. Het gaat om de uiterlijke verschijningsvorm, structuur en eenheid. De smaak van het kind gaat een rol spelen, begrippen als mooi en lelijk krijgen inhoud. Door te ordenen en te construeren vormen kinderen nieuwe dingen; knutselen is hiervan een goed voorbeeld.
- De spelwereld van de illusie. De waarnemingsvermogens van het kind nemen toe. Het kind gebruikt zijn fantasie en verbeeldingskracht in zijn spel. Net als voor de andere spelgebieden geldt dat het illusieve spel in iedere ontwikkelingsfase een rol speelt. In deze droomwereld bedenkt het kind een nieuwe werkelijkheid die alleen in fantasie bestaat. Creativiteit en expressie spelen hierbij een belangrijke rol. Kinderen nemen een loopje met de werkelijkheid en fantaseren er op los.

Spelvormen

Op verschillende plaatsen zijn speelmaterialen vrij toegankelijk voor de kinderen. De ruimte waarin de kinderen spelen, is ingedeeld naar de verschillende spelbehoeftes. Zo kunnen zij zich uitleven met groot speelmateriaal, in de kussenhoek een boekje lezen en aan tafel tekenen. Het kind kan op deze manier voor dát spel kiezen waar het behoefte aan heeft.

De leidster betreft zichzelf niet actief in het spel. Het is haar rol om de veiligheid en de kwaliteit van het spel te bewaken. De momenten van vrij spel worden afgewisseld met activiteiten. Dit zijn spelvormen die in groepsverband plaatsvinden onder begeleiding van de leidsters. De keuze van de activiteit wordt door inbreng van de kinderen en de sfeer in de groep bepaald. Tijdens het spelen kijkt de leidster waar de kinderen behoefte aan hebben. De ene keer hebben de kinderen de behoefte zich uit te leven door te dansen, de andere keer door rustig te schilderen. Als de kwaliteit van het vrije spel hoog is, kunnen de leidsters besluiten dit niet te onderbreken met een activiteit.

Activiteiten

Bij het aanbieden van een activiteit laten wij ons inspireren door de jaargetijden en de interesses van de kinderen. Bij de ukken, peuters en peuterplus werken we ééns per kwartaal met een thema. Dit kan bijvoorbeeld zijn het circus, vervoer, kabouters, etcetera. De groepen werken samen en overleggen welke thema's zij gaan behandelen. Iedere themaperiode wordt op een feestelijke manier afgesloten. Er is steeds een breed scala aan activiteiten. Dit omvat het spelen met materialen, muziek, woord en gebaar, taal, dans en beeld. Ter illustratie worden hieronder een aantal vormen uiteengezet:

- Muzikale spelvormen zoals zingen, dansen en spelen op instrumenten krijgen veel aandacht in Plukkebol. Dagelijks zingen wij liedjes met de kinderen. Het samen zingen versterkt de band tussen de kinderen en de leidster. Tijdens het dansen leren de kinderen hun lichaam bewegen. Zo ontwikkelen ze gevoel voor ritme en maat. Met instrumenten maken de kinderen zelf muziek. Als de olifant door het bos loopt, slaan we hard op de trommel en bij het vlindertje heel zachtjes. Begrippen als hard en zacht, hoog en laag krijgen zo inhoud. Het vertellen van een verhaal kan aanleiding zijn om dit uit te beelden.
- Tijdens dramatische expressie worden verhaaltjes en ervaringen uitgebeeld en omgezet in handelingen. Dit doet een appèl op de fantasie en creativiteit van de kinderen. De kinderen zijn kabouters en lopen door het bos en beleven daar allemaal avonturen.
- Tekenen en schilderen geeft de kinderen de mogelijkheid zich uit te drukken. Gevoelens en ervaringen worden in het werkstuk verwerkt. Bovendien beleven kinderen veel plezier bij het maken van een tekening of schildering.

Kinderkeuken

Op de buitenschoolse opvang is er een kinderkeuken gecreëerd waar geregeld activiteiten plaatsvinden. De kinderen maken in (klein) groepsverband samen met een leidster gezonde en lekkere gerechten klaar voor de rest van de kinderen van de bso. Tijdens deze kookactiviteiten spelen samenwerking en gezonde voeding een belangrijke rol. De kinderen maken tijdens deze activiteiten kennis met voor hen nieuwe voedingsmiddelen en kooktechnieken.

Vakantieprogramma buitenschoolse opvang

In de schoolvakanties zijn de kinderen van vier jaar en ouder de gehele dag in Plukkebol. Het normale aanbod van activiteiten wordt dan uitgebreid met extra activiteiten. Er worden leuke uitstapjes gemaakt, denk bijvoorbeeld aan een speurtocht, spelletjesdag, uitje naar de dierentuin of het historisch museum. In Plukkebol zelf kunnen de kinderen bijvoorbeeld hutten bouwen, meedoen aan grote knutselopdrachten en eten bereiden in de speciale kinderkeuken. De kinderen kunnen zelf ook voorstellen doen voor uitstapjes en extra activiteiten.

Workshops

Naast de reguliere activiteiten binnen Plukkebol worden er op de bso ook workshops aangeboden. Deze kunnen worden gegeven door de vaste leidsters, maar ook door leidsters van andere groepen of deskundigen van buitenaf. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld een workshop jazzballet, fotografie of acrobatiek. Kinderen kunnen zich zelf inschrijven voor een workshop, hierin spelen vrije keuze en eigen interesses een belangrijke rol.

Creatief beleid en commercie

De commercie richt zich steeds actiever op kinderen en via hen ook op hun ouders. Kinderen zijn al vanaf jonge leeftijd in staat merkvoorkeuren op te bouwen, die vaak hun hele leven in stand blijven. Zij raken hierdoor beïnvloed in hun keuzes en gedrag. Kinderen zijn echter onvoldoende in staat de informatie die de media naar buiten brengt op een goede manier te beoordelen. Creativiteit is een belangrijke vaardigheid waarmee een kind nieuwe dingen leert te ontwikkelen en oplossingen leert te bedenken. Steeds is het van belang kinderen zoveel mogelijk ruimte te geven om zelf te ontdekken en zelf te creëren. Creatieve verbeelding is een vorm van creativiteit en fantasie. Het is naar buiten gericht en het is doelgericht. Er moet iets nieuws uitkomen, bijvoorbeeld een tekening, rollenspel of een verhaaltje. Om creatief iets nieuws tot stand te brengen is het nodig jezelf los te kunnen maken van wat je al weet of wat je al kent, anders wordt het herhalen of napaen. Overmatige commerciële beïnvloeding kan er voor zorgen dat kinderen het lastig vinden om zich los te maken van het bekende en de stereotypen. Plukkebol wil kinderen een omgeving bieden die de creativiteit en fantasie van kinderen stimuleert; om deze reden zijn wij terughoudend in uitingen, speelgoed en afbeeldingen met bekende figuren, merken etc. Kinderen kunnen zich hierdoor vrijer ontwikkelen.

Speelgoed

Speelgoed heeft een belangrijke functie in het kinderspel, het lokt immers uit tot spelen. Wij hebben een grote variatie aan speelgoed dat aansluit bij de verschillende spelgebieden en ontwikkelingsfasen. Het kind kan hierdoor nieuwe uitdagingen aangaan. Er is een mengeling van speelgoed, dat kinderen herkennen van thuis, en van onbekend speelgoed. De eerste groep is vertrouwd en de tweede groep is nieuw en uitdagend. Er kan in Plukkebol vaak ook meer dan thuis, omdat er meer ruimte is. Zo zijn er bijvoorbeeld gymsets voor kinderen. De voorkeur is er voor duurzaam en kwalitatief goed speelgoed, speelgoed dat uitdaagt tot creativiteit en de fantasie prikkelt. Dit roept een pure spelbeleving op.

Onder duurzaam speelgoed verstaan wij speelgoed dat uitlokt tot:

- beweging (ballen, fietsjes, hoepels, bezems, gymtoestellen);
- samenwerking (ballen, spelletjes, duo-fietsjes);
- nabootsing (keukentje, boerderij, verkleedkleden, bezems);
- creativiteit (klei, water, zand, papier, kralen, krijtjes, potloden, stiften, verf);
- constructie (puzzels, blokken, duplo, lego) enzovoorts.

6. Leefomgeving en leefritme

Kinderen hebben ruimte nodig om te spelen, zich uit te leven en te bewegen. Maar ook om zich terug te trekken, tot rust te komen en zich te concentreren. De verschillende verblijfsruimtes en buitenspeelmogelijkheden in Plukkebol zijn hierop ingericht. Zowel onze ruimtes binnen als buiten zijn beduidend groter dan de minimale vereisten in de kinderopvang. Letterlijk hebben de kinderen in Plukkebol de ruimte. Er is een groepsruimte waar de kinderen spelen, slaapkamers met voor ieder kind een eigen bedje en een grote omsloten buitenplaats. Met onze kleurstelling en inrichting is Plukkebol een plek waar kinderen zich thuis voelen.

De groepsruimte

De groepsruimte is de ruimte waar de kinderen een groot deel van de dag doorbrengen. In Plukkebol zijn de groepsruimtes ruim opgezet en ingericht op de verschillende behoeftes gedurende de dag. Voor iedere leeftijdsgroep is dit weer anders. In de babykamer liggen zachte en warme materialen op de vloer, zodat de baby's veilig en warm kunnen kruipen en spelen. De ukken en de peuters hebben een grote speelruimte die is verdeeld in verschillende speelhoeken. Aan de tafels wordt gegeten en kunnen activiteiten gedaan worden. De buitenschoolse opvang beschikt over een zeer ruim opgezette groepsruimte. In het bijzonder na school is het fijn dat kinderen alle ruimte hebben. Delen van ruimtes zijn ook af te schermen, zodat kinderen ook buiten het gezichtsveld van de leidsters kunnen spelen. Vooral oudere kinderen hebben behoefte aan privacy.

Kleuren

De ruimtes in Plukkebol hebben een eigen kleurstelling in oranje, geel en blauw. De kinderen raken vertrouwd met deze kleuren en de sfeer die hiervanuit gaat. Iedere kleur symboliseert één van de drie belangrijke Plukkebol uitgangspunten.

- Oranje: een warme en omhullende kleur, staat voor warmte en liefde die wij aan het kind geven. Het kind voelt zich emotioneel veilig en geborgen.
- Geel: is zonnig en vrolijk van kleur en benadrukt het samen zijn in Plukkebol. Het is gezellig, leerzaam en leuk om samen dingen te doen. Kinderen ontwikkelen spelenderwijs sociale vaardigheden.
- Blauw: een wat koudere kleur beantwoordt aan de drang van het kind om zelfstandig en zelfredzaam te zijn. Persoonlijke competenties worden ontwikkeld. Het "zelf" doen is belangrijk voor kinderen. 'Kijk eens wat ik al kan!'

Afhankelijk van de leeftijd en activiteiten zijn de kleuren anders gedoseerd. Bij de buitenschoolse opvang ligt het accent op blauw, omdat blauw appelleert aan de behoefte zelfstandig te zijn. Voor de baby's, die veel warmte nodig hebben, is oranje de centrale kleur. Zo kent iedere groep zijn accenten. De reden dat alledrie de kleuren in verschillende doseringen aanwezig zijn, heeft te maken met het feit dat ieder kind behoefte heeft aan alle elementen die de kleuren symboliseren. Ook het kind van de buitenschoolse opvang heeft behoefte aan warmte en de uk, die nog heel afhankelijk is van de volwassenen, kent de drang zelfstandig te worden.

Buiten spelen

De buitenspeelmogelijkheden bestaan uit een grote omsloten tuin. De baby's kunnen veilig en afgeschermd van de andere kinderen op een zachte ondergrond buiten spelen. Dit terwijl de andere kinderen fietsen of in de zandbak spelen. Voor de buitenschoolse opvang is er extra buitenspeelruimte. Deze beschikt over speeltoestellen en biedt ruimte aan groot buitenspeelmateriaal. Als het zomers lekker weer is, zijn de kinderen bijna de hele dag buiten. Er wordt buiten gegeten en gespeeld. Buitenspelen betekent ook dat de kinderen in contact komen met natuurverschijnselen zoals zon, wind en sneeuw. Maar ook met de wisselende seizoenen, met planten, bomen en aarde. Zodra de weer- en de groepsomstandigheden het toelaten, gaan wij naar buiten met de kinderen. De kinderen van de buitenschoolse opvang kunnen in grote mate zelf bepalen of zij wel of niet naar buiten gaan.

Slapen

De kinderen tot ongeveer 3,5 jaar slapen of rusten in Plukkebol. Ieder kind heeft zijn vaste en mede daardoor vertrouwde bedje. Voor de baby's geldt dat zij een eigen slaapritme hebben. Op de tijden dat deze kinderen thuis naar bed gaan, doen zij dat ook in Plukkebol. De ukken en de meeste peuters gaan tussen de middag tegelijkertijd naar bed. De leidster leest verhaaltjes voor of zingt een liedje. Bij de ukken en de peuters is er een leidster bij de kinderen aanwezig tot ze slapen. De jongste baby's slapen onder een dekentje en een lakentje, de oudere kinderen in een slaapzak. Het beddengoed wordt meerdermalen per week verschoond. Als op een andere dag een ander kind gebruik maakt van het bedje, wordt dit altijd eerst verschoond. De slaapkamers grenzen aan een groepsruimte zodat de leidsters contact houden met de kinderen tijdens het slapen. Dit kan

rechtstreeks of via een babyfoon. De kinderen van de peuterplus en buitenschoolse opvang slapen over het algemeen niet meer overdag. Voor de kinderen die daar af en toe wel behoefte aan hebben, zijn hiervoor de faciliteiten aanwezig.

7. Leidsters en medewerkers

De kinderen worden opgevangen door deskundige leidsters die vanuit de pedagogische visie van Plukkebol op persoonlijke wijze een relatie aangaan met de kinderen. Het is de taak van de leidster een klimaat te scheppen waarbinnen ieder kind tot zijn recht komt en de zorg en aandacht krijgt die hij nodig heeft. Ieder kind heeft behoefte aan warmte, liefde en een knuffel en die geven wij graag.

Professioneel

Plukkebol is een professioneel kindercentrum. Met goed opgeleide medewerkers wordt deze professionaliteit gewaarborgt. De leidsters hebben een pedagogische beroepsopleiding gevolgd in het middelbaar of hoger beroepsonderwijs. Plukkebol verzorgt tevens de nodige na- en bijscholing voor het personeel. De medewerkers zijn zich bewust van de pedagogische uitgangspunten van Plukkebol en dragen deze uit naar kinderen en ouders. Zij beschikken over de vaardigheden die nodig zijn om de kinderen zowel individueel als in groepsverband te verzorgen en te begeleiden.

Opleidingseisen beroepskrachten

Alle bij Plukkebol werkende pedagogische beroepskrachten beschikken over het diploma sociaal pedagogisch werk niveau 3 en/of 4 of zij hebben een andere relevante pedagogische mbo of hbo kwalificatie. Een overzicht van geschikte opleidingen is opgenomen in het functieboek CAO Branchevereniging Kinderopvang Nederland.

Drie basisleidsters per groep

In de regel werken er maximaal drie basisleidsters per groep. De leidsters werken volgens een vast rooster, dagelijks zijn er twee van de drie basisleidsters aanwezig. Leidsters en de kinderen krijgen zo de kans vertrouwd met elkaar te raken. Op de memoborden bij de groepen hangen de namen en foto's van de vaste leidsters. Mocht een basisleidster afwezig zijn wegens vakantie of ziekte, dan kan een andere basisleidster de diensten overnemen of er wordt een invalkracht ingezet.

Invalkrachten

Bij afwezigheid van een personeelslid door bijvoorbeeld ziekte of vakantie is het nodig dat iemand anders haar werkzaamheden overneemt. Plukkebol werkt met eigen en vaste invallers. Zij zijn bekend de visie, de werkwijze en de meeste kinderen. Plukkebol kan op deze manier garanderen dat ook bij afwezigheid van de eigen vaste leidsters de kinderen in vertrouwde handen zijn. De invallers hebben net als de vaste leidsters een passende beroepskwalificatie voor het werken in de kinderopvang. Speciaal voor de babygroepen hanteert Plukkebol een specifiek inwerktraject. Pas als een invalkracht dit traject met succes doorlopen heeft, kan zij op deze groep ingezet worden.

Stagiaires

Om aankomende beroepskrachten de kans te geven ervaring op te doen binnen de kinderopvang, zijn er jaarlijks een aantal stagiaires in Plukkebol. Zowel de kinderen als de stagiaire zelf hebben er belang bij vertrouwd met elkaar te raken. Alle activiteiten en werkzaamheden van de stagiaires gebeuren onder begeleiding van ervaren beroepskrachten. Gedurende de stage worden de stagiaires boventallig ingezet. Dit houdt in dat het team van vaste leidsters wordt aangevuld met een stagiaire. De professionaliteit en de kwaliteit blijven zo gewaarborgd. Er zijn twee verschillende leerroutes voor leidsters in opleiding. In de beroepsopleiding leerweg (BOL) volgen leerlingen in voltijd onderwijs en doorlopen een aantal stages. De beroepsbegeleidende leerweg (BBL) is een deeltijd opleiding waarin de leerling tijdens de opleiding werkt en

één dag in de week naar school gaat. Plukkebol biedt in de regel stageplaatsen in het kader van de BOL opleiding aan.

Vakkrachten

Het dagprogramma van de buitenschoolse opvang kan worden aangevuld met activiteiten van vakkrachten. Bij de keuze van een activiteit of workshop is het belangrijk dat deze een waardevolle aanvulling levert op het bestaande activiteitenprogramma.

Ondersteuning van leidsters door anderen

- De huishoudelijk medewerkster ondersteunt de leidsters met een aantal schoonmaakwerkzaamheden. Bovendien kan deze functionaris ondersteuning bieden bij het bereiden van maaltijden.
- Een externe schoonmaakdienst doet haar schoonmaakwerk na sluitingstijd.
- De hoofden en adjunct-hoofden verzorgen de werkbegeleiding van de leidsters en zijn beschikbaar voor ondersteuning.
- Ouders of vrijwilligers worden in principe niet ingezet bij de ondersteuning van de leidsters.
- Te allen tijde dienen minimaal twee leidsters op het kindercentrum aanwezig te zijn, ook als volgens de leidster-kind-ratio slechts één leidster aanwezig hoeft te zijn, of als er tijdelijk van de leidster-kind-ratio wordt afgeweken.

Kindbespreking

Om de ontwikkeling en het welbevinden van het kind goed te kunnen volgen, vinden er maandelijks kindbesprekingen plaats. Alle kinderen worden dan besproken door de leiding. De bespreking wordt voorgezeten door een ervaren beroepskracht. Zo wordt bij ieder kind stilgestaan. Er kan bijvoorbeeld worden besproken hoe het gaat met zindelijk worden of hoe het kind begeleid gaat worden in de overgang naar een nieuwe groep. Deze bespreking heeft tevens de functie ontwikkelings- en/of andere problemen vroegtijdig te onderkennen. Eventuele bijzonderheden worden altijd met de ouders besproken, zodat we samen kunnen kijken naar wat er aan de hand zou kunnen zijn met het kind.

Corrigeren en belonen

Bij het ontdekken en verkennen van de omgeving van het kind hoort ook het aftasten van grenzen. Het spel en gedrag van het kind kunnen gevaarlijke of verstorende gevolgen hebben voor het kind zelf en/of zijn omgeving. Gooien met speelgoed is hiervan een voorbeeld. Bij ongewenst gedrag gaat het er om dit gedrag om te buigen naar gewenst gedrag. Het is de rol van de leidster het kind hierbij te helpen door het spel weer veilig te maken of door spel aan te bieden dat beter aansluit bij de behoefte van het kind. Een kind dat zich wil uitleven is beter op zijn plek waar hij kan rennen dan aan tafel. Op deze manier leert het kind spelenderwijs zijn grenzen kennen en de drang om te ontdekken wordt hem niet ontnomen. Tegelijkertijd wordt gaandeweg duidelijk wat wel en niet de bedoeling is. Bij de oudere kinderen van de buitenschoolse opvang doen wij steeds meer een appèl op de eigen verantwoordelijkheid. De kinderen zijn zich bewust van de regels en kunnen hierop worden aangesproken als zij zich daar niet aan houden. De leidsters scheppen een veilig klimaat waarbinnen respectvol omgaan met elkaar het uitgangspunt vormt. Bij ongewenst gedrag blijft de benadering door de leidster naar het kind positief van karakter. De nadruk ligt niet op wat het kind niet mag/kan maar de leidsters laten zien hoe het wel kan en bieden het kind zo andere mogelijkheden. Een kind dat gewenst gedrag vertoont, wordt hiervoor beloond, bijvoorbeeld door middel van een schouderklopje of een complimentje. Als een kind beloond wordt, stimuleert dat het zelfvertrouwen van het kind en creëert dat een gevoel van veiligheid; een basisbehoefte.

8. Ouders

Een goede relatie tussen ouders en Plukkebol is van groot belang voor het kind. Een gedeelde zorg vraagt om goede afspraken. Het is belangrijk om elkaar op de hoogte te stellen van dat wat het kind heeft meegemaakt. Ouders en de leidsters zijn zo beter in staat het kind te begrijpen. Plukkebol zorgt ervoor dat ook de ouders zich helemaal welkom voelen in het kindercentrum.

Kennismaking met de groep

Zodra een kind overgaat naar de volgende groep of nieuw is binnen Plukkebol vindt er een kennismakingsgesprek plaats tussen de leidsters en de ouders. Tijdens dit gesprek kunnen de ouders kennismaken met de nieuwe leidsters, het dagritme van de groep en de ruimte. Daarnaast zullen er ook praktische zaken worden uitgelegd, zoals waar de persoonlijke spullen van de kinderen bewaard worden. Ouders worden voor het kind overgaat uitgenodigd door de leidsters van de nieuwe groep.

Overdracht

Graag vernemen de leidsters 's morgens hoe het gegaan is met de kinderen. Andersom vertellen de leidsters hoe het met de kinderen is gegaan als de ouders hen komen halen. Leidsters zullen zich uitnodigend opstellen en staan open voor feedback van ouders. De breng- en haalmomenten kunnen soms wat druk zijn. Mocht er behoefte zijn om in alle rust een gesprek met elkaar te voeren, dan kan hier een aparte afspraak voor worden gemaakt. De leidsters maken hier graag tijd voor.

Voortgangsgesprek

Naast het kennismakingsgesprek is er voor de ouders ook nog de mogelijkheid om een voortgangsgesprek te voeren. In dit gesprek wordt besproken hoe het met het kind gaat op de groep. Hier komen onderwerpen als spelontwikkeling, contact met de andere kinderen en het contact met de leidsters aan de orde. Leidsters zullen jaarlijks peilen welke ouders behoefte hebben aan een gesprek, daarnaast is het voor ouders ook mogelijk om zelf een gesprek aan te vragen.

Informatievoorziening

Over de ontwikkelingen in de organisatie houden wij de ouders schriftelijk op de hoogte. Ouders worden geïnformeerd over bijzondere activiteiten, pedagogisch beleid, kwaliteitsontwikkeling en huisregels. Ouders kunnen voor informatie ook terecht op onze internetsite: www.plukkebol.nl. Jaarlijks organiseren wij één a twee informatieavonden.

Oudercommissie

Een aantal ouders vormen de oudercommissie. Deze commissie stelt zich tot doel de belangen van kind en ouders te behartigen. Gevraagd en ongevraagd kan de commissie Plukkebol adviseren in zaken zoals het pedagogisch beleid. Van de leden hangen de foto's met bijbehorende namen in de centrale hal. Verdere informatie is te vinden op www.plukkebol.nl/oudercommissie.

Huisregels

De huisregels bestaan uit een aantal zakelijke afspraken. In deze regels is vastgelegd wat ouders van ons en wij van ouders mogen verwachten. Deze praktische afspraken bevorderen een veilige en vertrouwde opvang van de kinderen in Plukkebol. De huisregels zijn terug te vinden op www.plukkebol.nl/service.

9. Opvallend gedrag of een handicap

Geen kind is hetzelfde, ieder kind ontwikkelt zich dan ook op zijn eigen manier. Toch kunnen er signalen zijn die extra aandacht nodig hebben. Dit betreft zowel kinderen met een 'normale' ontwikkeling, een ontwikkelingsachterstand, als kinderen met een handicap. In alle gevallen is extra zorg en aandacht van belang.

Opvallend gedrag

Er zijn tal van redenen waarom kinderen opvallend gedrag kunnen gaan vertonen. Door de geboorte van een broertje of zusje kan een kind bijvoorbeeld een korte terugval hebben in een vorig stadium van zijn ontwikkeling. Zo kan de zindelijke peuter weer in zijn broek gaan plassen. Kinderen kunnen in Plukkebol rekenen op extra begrip en aandacht. Als ouders of leidsters opmerken dat een kind gedurende een periode afwijkt in zijn gedrag, is dit reden voor overleg. Op grond van observaties wordt het gedrag in kaart gebracht. Na een bespreking in het team worden de ouders uitgenodigd voor een gesprek. Tijdens dit gesprek bekijken we samen met de ouders wat er met het kind aan de hand kan zijn en hoe we hiermee om kunnen gaan. Een goede afstemming in de omgang met het kind tussen ouders en Plukkebol biedt in veel gevallen al uitkomst. Mocht de problematiek onduidelijk blijven en vragen om extra hulp, dan kunnen wij advies inwinnen bij deskundigen en ouders en kind hier naar verwijzen.

Kinderen met een handicap

Voor kinderen met een handicap zijn er speciale voorzieningen. Ouders met een kind met een handicap kunnen echter de voorkeur geven aan een omgeving waarin hun kind met niet-gehandicapte kinderen kan worden opgevangen. In Plukkebol proberen wij zoveel mogelijk aan deze wens tegemoet te komen. Norm hiervoor is dat de eventuele aanpassingen binnen de bestaande groepen zijn in te passen. Daarnaast moet de opvang in Plukkebol een positief effect hebben op het welbevinden van het kind. In samenspraak met ouders en deskundigen bekijken wij of en hoe het kind met een handicap in Plukkebol kan worden opgevangen.

10. Veiligheid, gezondheid en hygiëne

Hoe jonger de kinderen, hoe kwetsbaarder ze zijn voor ongelukken en ziektes. Er zijn in Plukkebol verschillende groepen kinderen samengebracht, die intensief gebruik maken van de verschillende ruimtes. Dit vraagt om extra en professionele aandacht voor veiligheid en hygiëne. In Plukkebol heeft dit een hoge prioriteit.

Algemene hygiëne

Een hygiënische omgeving is van groot belang voor het kind. Door consequent te zijn in het nemen van hygiëne maatregelen worden de kansen van infectieziekten beperkt. Het allerbelangrijkste is het wassen van de handen na het mogelijk in contact komen met bacteriën. Maar ook het dragen van schone kleren en zelfverzorging van kind en leiding zijn van belang. De fopspenen van de kinderen worden opgeborgen in een schoon spenenbakje. De reiniging van de flessen wordt apart van de gewone afwas gedaan. De babygroepen mogen niet worden betreden met schoenen. Voor de ouders die de vloer willen betreden hebben wij slossen. Door alles regelmatig schoon en stofvrij te maken, krijgen ziektekiemen minder kans zich te nestelen en zich te verspreiden. Op de naleving van deze maatregelen worden regelmatig controles uitgevoerd. De kinderen leren we van jongsafaan hygiëne regels.

- Handen wassen na het toilet en voor het eten.
- Hand voor je mond als je niest.
- Neus snuiten in papieren zakdoek en deze in de prullenbak doen.
- Gezicht wassen met een washand na het eten.

Huishoudelijk werkplan

Alle huishoudelijke taken van de leiding zijn omschreven in het huishoudelijk werkplan. Per groep is duidelijk en in een tijdsschema aangegeven wat en hoe er dagelijks schoongemaakt moet worden. Daarnaast wordt bijgehouden wanneer en wat is schoongemaakt. Voor het grote schoonmaakwerk hebben wij huishoudelijk medewerkers en een externe schoonmaakdienst in dienst. Het huishoudelijk werkplan voorziet in een schone en hygiënische omgeving voor de kinderen.

Veilig spelen

Naast de spelkwaliteit van het speelgoed toetsen wij het speelgoed op veiligheid. Het speelgoed in Plukkebol is veilig en van hoogwaardige kwaliteit. Dit betekent dat het speelgoed geen gevaarlijke stoffen bevat en duurzaam is. Dit geldt ook voor materialen zoals verf, potloden en klei. In het kader van hygiëne wordt het speelgoed regelmatig gereinigd. Daarnaast wordt het regelmatig gecontroleerd. Speelgoed dat niet meer intact is, wordt onmiddellijk van de groep verwijderd. De zandbakken zijn afgedekt en het zand wordt jaarlijks ververs (ook van eventuele binnenzandbakken).

Risico-inventarisaties veiligheid en gezondheid

Conform de wet voert Plukkebol jaarlijks risico-inventarisaties uit op het gebied van veiligheid en gezondheid. Mogelijk te nemen acties naar aanleiding van deze inventarisaties worden vastgelegd in een actieplan. Daarnaast wordt er een verslag gemaakt, dat een beeld geeft van de veiligheids- en gezondheidstoestand binnen de organisatie. Plukkebol zorgt ervoor dat haar werknemers kennis hebben van de vastgestelde risico-inventarisaties. Veiligheid en gezondheid hebben in Plukkebol continue de aandacht. Ruimtes, materiaal, speelgoed, werkwijze, regels en voeding zijn afgestemd op de specifieke kenmerken van de groep en de kinderen die hier deel van uitmaken.

11. Overige zaken

De wet kinderopvang bepaalt dat er bepaalde informatie opgenomen dient te zijn in dit beleidsplan. Het grootste deel is aan bod gekomen in de voorgaande hoofdstukken. In dit hoofdstuk zijn die zaken beschreven, die niet goed passen in de voorgaande hoofdstukken, maar toch nog een plek moeten krijgen.

Toezicht

De GGD verzorgt het toezicht op de kinderopvang. Na inspectie van de GGD verstrekt Plukkebol het inspectieverslag aan de oudercommissie. Belangstellenden kunnen de inspectierapporten van alle kinderopvangorganisaties en dus ook die van Plukkebol inzien via de site van de gemeente Delft. Op verzoek verstrekt Plukkebol ook een papieren versie ter inzage op het kantoor van de locatie.

Voertaal

De voertaal binnen Plukkebol is Nederlands. Dit maakt dat het volgens de wet kinderopvang niet nodig is voor Plukkebol om over een "gedragscode voertaal" te beschikken.

Onderscheid dagopvang en buitenschoolse opvang

Waarnodig is in dit beleidsplan onderscheid gemaakt tussen dagopvang en buitenschoolse opvang.

12. Slotwoord

Dit beleidsplan geeft richtlijnen voor het pedagogisch handelen en een beeld van het pedagogisch klimaat in Plukkebol. Pedagogisch beleid is niet statisch en daarom aan verandering onderhevig. Door de inbreng van ouders, leidsters en natuurlijk de kinderen ontwikkelt het beleid zich iedere dag. Dit plan beschrijft hoe wij nu en in de komende jaren willen werken. Leidsters, leidinggevend en directie dragen zorg dat het beleid getoetst wordt. Tijdens het werkoverleg, de werkbegeleiding en de beoordelingsgesprekken wordt het beleid besproken. Daar waar nodig worden leidsters extra gecoacht. Bij de totstandkoming en bijstelling van dit pedagogisch beleid zijn leidsters, de oudercommissie en externe deskundigen betrokken. Wij danken iedereen voor zijn of haar bijdrage.

Suzanne den Boer
beleidsmedewerker